

Procedure TNO MKI review

ten behoeve van de aanbestedingen voor Onderhoudsbaggerwerken
in 2019 en 2020

Datum 01-07-2019

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat Programma's Projecten en Onderhoud, en Havenbedrijf Rotterdam N.V.
Informatie	Marinus Legen
Telefoon	06 5574 5328
Fax	
Uitgevoerd door	M. Zwaneveld/ C. Knijnenburg
Opmaak	
Datum	1 juli 2019
Status	Definitief
Versienummer	1.1

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doelstelling	3
1.3	Aanpak op hoofdlijnen	4
1.4	Doelgroep	4
2	Proces MKI review	6
2.1	Thema's	6
2.2	Contractvorm en risicoverdeling	6
2.2.1	Inlichtingen	6
2.2.2	Indienen MKI berekeningen	7
2.2.3	Schriftelijke reactie TNO	7
2.2.4	Toelichtend gesprek	7
2.3	Overige bepalingen ten aanzien van de reviewprocedure	7
3	Projectinformatie	8
3.1	Milieukosten Indicator (MKI-)waarde	8

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Rijkswaterstaat (RWS) en het Havenbedrijf Rotterdam N.V. (HbR) hebben in het voorjaar 2019 gezamenlijk een marktconsultatie gestart ter voorbereiding op de voorgenomen aanbestedingen van het zoute onderhoudsbaggerwerk aan het hoofdvaarwegennet van meerdere RWS-regio's en een deel van de havens en havenbekkens van HbR.

In twee plenaire bijeenkomsten hebben RWS en HbR aangegeven de ambitie te hebben om binnen de onderhoudsbaggerprojecten de milieubelasting als gevolg van brandstofverbruik te reduceren. Om dit te realiseren zal in de komende aanbestedingen een gunningscriterium op duurzaamheid worden gehanteerd, waarin centraal staat dat de werkzaamheden aan de havens en vaargeulen op zodanige wijze plaatsvinden dat er een reductie van de MilieuKostenIndicator (MKI) ten opzichte van de in de branche gangbare uitvoeringswijze en methoden wordt gerealiseerd en het werk op een zo duurzaam mogelijke manier wordt gerealiseerd.

Als reactie op de marktconsultatie heeft één van de marktpartijen de volgende suggestie gedaan: "In de toelichtingsvergadering was er redelijk wat discussie over de correcte berekening van de MKI-waarde van de scheepsbrandstoffen, alsook van de vergelijking met de berekening van TNO. Dit ook omdat er al nieuwe inzichten zijn bij TNO. Omdat het een eerste keer is dat dergelijke berekening bij een inschrijving dient gevoegd te worden én dat deze berekening meeweegt in de gunning, lijkt het ons van cruciaal belang om hier voorzichtig mee om te gaan, dit vooral om het niet aanvaarden van een berekening door Opdrachtgever te vermijden, met mogelijke ongeldigheid van de inschrijving tot gevolg. Over de MKI-waarde die finaal wordt meegenomen in de gunning zou geen discussie meer mogen bestaan. Daarom stellen wij voor om de aanbesteding in 2 stappen te laten verlopen, waarbij in een eerste stap de MKI-waarde(n) van de scheepsbrandstof(fen) moeten ingediend worden en deze nagekeken worden door Opdrachtgever (het betreft enkel de MKI-waarde(n), nog niet de volledige MKI-berekening op basis van totale hoeveelheid brandstof)."

Naar aanleiding van deze suggestie wordt de marktconsultatie uitgebreid met een procedure waarbij TNO een review op product- en scheepsspecifieke MKI's zal uitvoeren. Deze kunnen worden gebruikt voor de aanbestedingen onderhoudsbaggerwerken in 2019 en 2020.

1.2 Doelstelling

Ter voorbereiding op de inschrijvingen voor de onderhoudsbaggerwerken in 2019 en 2020, wordt marktpartijen de mogelijkheid geboden de berekening van maximaal drie product- en scheepsspecifieke MKI-waarden te laten reviewen door TNO.

Goedgekeurde MKI berekeningen kunnen worden opgenomen in de inschrijvingen van de aanbestedingen voor de volgende werkpakketten:

	Naam	RWS-deel	HbR-deel
31146530	IJmuiden	IJmuiden buitenhaven Fortput IJgeul km 0-5	
31146534	Maasmond	Maasmond E&F Maasgeul km 0-6	Beerkanaal Gedeelte Calandkanaal Zandlevering Scheurput
31146535	Nieuwe Maas / Nieuwe Waterweg	Nieuwe Maas Nieuwe Waterweg Pluswerk	Waalhaven Eemhaven Stadshavens Botlek Pernis Fruitport Zandlevering Frisopot
31146533	Waddenzee	Waddenzee	
31146531	Westerschelde	Westerscheldehavens	
31146532	Noordzee	Eurogeul Sardijngeul Aanloopgebieden Ankergebieden	

De door TNO goedgekeurde product- en scheepsspecifieke MKI berekeningen uit deze review procedure zijn geldig bij inschrijving, mits toegepast conform de review.

Dit document beschrijft de MKI review procedure voorafgaand aan de aanbestedingen en werkwijze omtrent de berekening van de product- en scheepsspecifieke MKI-waarden door TNO.

1.3 Aanpak op hoofdlijnen

De pre-review procedure bestaat uit de publicatie van de aannames van TNO die zijn gebruikt bij het opstellen van het rapport “Milieuprofielen van scheepsbrandstoffen ten behoeve van opname in de Nationale Milieudatabase”, TNO 2016 R10662 dd 23 mei 2016”. Vervolgens kunnen partijen 3 door een onafhankelijke LCA-deskundige getoetste product- en scheepsspecifieke MKI-waarden indienen ter review TNO zal een schriftelijke reactie geven op de ingediende waarden, gevolgd door een toelichtend gesprek.

Hoofdstuk 2 beschrijft de werkwijze en aanpak van de pre-review procedure in detail.

1.4 Doelgroep

Voor deelname aan deze review procedure geldt dat de indiende marktpartij de intentie dient te hebben deel te nemen aan één of meerdere van de genoemde aanbestedingen. Deze partij dient te beschikken over geschikt baggermateriaal voor

ten minste één van de werkpakketten -sleephopperzuiger waarmee minimaal -12 meter kan worden gebaggerd - om het Werk op een vakkundige en regelmatige wijze uit te voeren. Bij twijfel kan om bewijsmiddelen worden gevraagd.

2 Proces MKI review

2.1 Thema's

	tijdstip
Publiceren documenten op TenderNed	1 juli 2019
Ronde 1	
Uiterste datum tot het stellen van vragen	15 augustus 2019 voor 12:00 uur
Uiterste datum voor het indienen LCA berekeningen geselecteerden Rotterdam	7 september 2019 voor 12:00 uur
Uiterste datum schriftelijk reactie TNO geselecteerden Rotterdam	20 september 2019
Data voor toelichtende gesprekken geselecteerden Rotterdam	23-27 september 2019
Ronde 2	
Uiterste datum voor het stellen van vragen partijen voor overige aanbestedingen	18 oktober voor 12:00 uur
Uiterste datum indienen LCA berekeningen partijen voor overige aanbestedingen	11 november 2019 voor 12:00 uur
Uiterste datum schriftelijke reactie TNO partijen overige aanbestedingen	25 november 2019
Data voor toelichtende gesprekken partijen overige aanbestedingen	27-28 november 2019

Tijdens de plenaire sessie zijn de thema's en vragen toegelicht. Daarnaast zijn enkele documenten bijgevoegd aangaande deze thema's ter verdieping.

2.2 Contractvorm en risicoverdeling

2.2.1 Inlichtingen

Marktpartijen hebben de gelegenheid vragen te stellen over onduidelijke formuleringen in deze procedure, dan wel aannames van TNO met als doel transparante en eenduidige communicatie. Als partijen vragen hebben, kunnen deze in TenderNed worden ingediend tot de in paragraaf 2.1.1 genoemde "Uiterste datum tot het stellen van vragen". De (geanonimiseerde) vragen van marktpartijen beantwoorden RWS-PPO en HbR in de vragenmodule op TenderNed.

Gegadigde heeft de mogelijkheid om vertrouwelijke vragen te stellen, waarvan het antwoord alleen naar die gegadigde gaat die de vraag heeft gesteld. In TenderNed dient dan verzocht te worden om de vraag individueel te behandelen en dient in de vraag het gerechtvaardigd economisch belang te worden gemotiveerd. Indien RWS en HbR van mening zijn dat de vraag niet vertrouwelijk is, maar in de algemene vragen behoort, zal dit kenbaar gemaakt worden.

2.2.2 Indienen MKI berekeningen

In het rapport “Milieuprofielen van scheepsbrandstoffen ten behoeve van opname in de Nationale Milieudatabase”, TNO 2016 R10662 dd 23 mei 2016 zijn de branchegemiddelde MKI-waarden voor de meest gangbare scheepsbrandstoffen vastgesteld. Wanneer marktpartijen gebruik willen maken van de mogelijkheid om te rekenen met product- en scheepsspecifieke MKI-waarden en daarmee af te wijken van de branchegemiddelde MKI-waarden en/ of voldoen aan het gestelde in paragraaf 1.4, kunnen zij eenmalig drie product-scheepsspecifieke berekeningen indienen ter review door TNO. Deze ingediende specifieke MKI-berekeningen dienen te zijn opgesteld en getoetst, conform de beschrijving in hoofdstuk 3. De berekeningen worden in de berichten tool in Tenderned ingediend. Partijen die zich kwalificeren voor deelname aan de aanbesteding van perceel Maasmond en perceel Nieuwe Waterweg kunnen deelnemen aan de eerste ronde reviews alle overige partijen kunnen deelnemen in de tweede ronde. De in paragraaf 2.1 genoemde data zijn uiterste data.

2.2.3 Schriftelijke reactie TNO

TNO stelt een schriftelijke reactie op per individuele partij waarin de reviewresultaten zijn weergegeven. Uw berekening wordt goedgekeurd dan wel met redenen omkleed en aanbevelingen ter verbetering afgekeurd. Deze reactie wordt u toegezonden via de Tenderned berichtenbox.

2.2.4 Toelichtend gesprek

TNO zal indien gewenst het schriftelijke advies toelichten in een gesprek. U dient hiervoor een verzoek in middels de berichtenbox in Tenderned. Hierbij is er ruimte voor overleg en het stellen van vragen. De input van de marktpartij zal strikt vertrouwelijk worden behandeld.

2.3 Overige bepalingen ten aanzien van de reviewprocedure

De input van de marktpartijen worden strikt vertrouwelijk behandeld.

Bij de aanbestedingen van het onderhoudsbaggerwerk bestaat er geen onderscheid tussen partijen die al dan niet hebben deelgenomen aan de reviewprocedure. U kunt inschrijven met een niet vooraf gereviewde MKI berekening door TNO. TNO beoordeelt bij aanbesteding de winnende inschrijving, waarbij het risico dat deze niet voldoet voor inschrijver is.

Het is niet toegestaan medewerk(st)ers van TNO gedurende de looptijd van de aanbestedingen rechtstreeks te benaderen met betrekking tot de validatie van product- of scheepsspecifieke LCA waarden ten behoeve van genoemde aanbestedingen, buiten de beschreven review-procedure om, zonder toestemming van RWS dan wel HbR.

RWS en HbR kennen geen vergoeding toe aan deelnemers van de review-procedure, de kosten van de werkzaamheden van TNO zijn voor rekening van RWS en HbR.

3 Projectinformatie

3.1 Milieukosten Indicator (MKI-)waarde

RWS en HbR hebben de ambitie om binnen de onderhoudsbaggerprojecten de milieubelasting als gevolg van brandstofverbruik te reduceren.

In het criterium duurzaamheid staat centraal dat de werkzaamheden aan de havens en vaargeulen op zodanige wijze plaatsvinden dat er een reductie van de MilieuKostenIndicator (MKI) voor de in de branche gangbare uitvoeringswijze en methoden wordt gerealiseerd en het werk op een zo duurzaam mogelijke manier wordt gerealiseerd.

De hoogte van de MilieuKostenIndicator (MKI-)waarde is een maat voor de milieubelasting van een GWW-werk. Des te lager de MKI-waarde, des te minder milieubelasting.

Voor het berekenen van een MKI-waarde gelden de regels van de 'Bepalingsmethode Milieuprestatie Gebouwen en GWW-werken' van de Stichting Bouwkwiteit (SBK). De Bepalingsmethode is een toepassing van de internationale norm EN15804 voor de uitvoering van levenscyclusanalyses (LCA), uitgewerkt voor de Nederlandse context en beheerd door SBK.

RWS en HbR hechten een grote waarde aan CO2 reductie en beproeven in deze aanbestedingen, vooruitlopend op nationale ontwikkelingen, het werken met een hogere CO2-prijs in de MKI berekening.

Voor deze aanbestedingen dienen in de MKI-berekening de waarden van de milieueffectcategorieën, vermenigvuldigd te worden met de waarden uit de onderstaande tabel in afwijking van de bepalingmethode Milieuprestatie en Gebouwen en GWW-werken, tabel 3 Weegfactoren voor de milieueffectcategorieën.

Tabel 3 Weegfactoren voor de milieueffectcategorieën

Milieueffectcategorie	Equivalent eenheid	Weegfactor [€ / kg equivalent]
Uitputting abiotische grondstoffen (exclusief fossiele energiedragers) – ADP	Sb eq	€ 0,16
Uitputting fossiele energiedragers – ADP	Sb eq	€ 0,16
Klimaatsverandering – GWP 100 j.	CO2 eq	<u>€ 0,103</u>
Aantasting ozonlaag – ODP	CFK-11 eq	€ 30
Fotochemische oxidantvorming – POCP	C2H\$ eq	€ 2
Verzuring – AP	SO2 eq	€ 4
Verresting - EP	PO4 eq	€ 9
Humane toxiciteit – htp	1,4-DCB eq	€ 0,09
Zoetwater aquatische ecotoxiciteit – FAETP	1,4-DCB eq	€ 0,03
Mariene aquatische ecotoxiciteit – MAETP	1,4-DCB eq	€ 0,0001
Terrestrische ecotoxiciteit - TETP	1,4-DCB eq	€ 0,06

In het rapport “Milieuprofielen van scheepsbrandstoffen ten behoeve van opname in de Nationale Milieudatabase”, TNO 2016 R10662 dd 23 mei 2016 zijn de branchegemiddelde MKI-waarden voor de meest gangbare scheepsbrandstoffen vastgesteld. De aannames en uitgangspunten die zijn gebruikt bij het opstellen branchegemiddelden MKI-waarden in dit rapport zijn opgenomen in de notitie “Aannames en uitgangspunten milieuprofielen baggerschepen t.b.v. tender”, TNO 26-06-2019. Deze branchegemiddelde MKI-waarden kunnen worden gehanteerd bij inschrijving.

De mogelijkheid bestaat om te rekenen met product- en scheepsspecifieke MKI-waarden en daarmee af te wijken van de branchegemiddelde MKI-waarden, mits beperkt wordt afgeweken van de uitgangspunten en aannames uit de rapportage “Milieuprofielen van scheepsbrandstoffen ten behoeve van opname in de Nationale Milieudatabase”, TNO 2016 R10662 dd 23 mei 2016 zoals omschreven in de notitie “Aannames en uitgangspunten milieuprofielen baggerschepen t.b.v. tender”, TNO 26-06-2019. In de notitie is aangegeven van welke aannames en uitgangspunten gemotiveerd en onderbouwd mag worden afgeweken bij het opstellen van een product- en scheepsspecifieke MKI-waarden voor deze aanbestedingen.

Afwijkingen die worden toegestaan, hebben betrekking op:

- Productiefase - Brandstof productie;
- Transportfase - transport van brandstof
- Gebruiksfase – Verbrandingsemissies

Afwijkingen die niet worden toegestaan, hebben betrekking op:

- emissies gerelateerd aan gebruik van koelvloeistof;
- emissies van smeeroliegebruik;
- gebruik van schip;
- gebruik van machines;
- gebruik van haven faciliteiten en haven-onderhoud.

De afwijkingen in deze specifieke MKI-berekeningen dienen te zijn opgesteld en getoetst conform door de Stichting Bouwkwiteit (SBK) aangegeven procedure ten aanzien categorie 1 en 2 data. De documenten die de te volgen procedure beschrijven, zijn te vinden op de website van SBK: www.milieudatabase.nl

Hiervoor gelden de volgende eisen:

- a) Per product- en scheepsspecifieke MKI-waarden dient een LCA (levenscyclusanalyse) te worden opgesteld conform de van kracht zijnde “Bepalingsmethode Milieuprestaties Gebouwen en GWW-werken” ten tijde van de publicatie van de aanbestedingsdocumenten;
- b) Het getoetste LCA-rapport van de product- of scheepsspecifieke MKI-waarde dient op het moment van inschrijving beschikbaar te zijn. Dat wil zeggen dat bevindingen van de toetser zijn verwerkt;
- c) De toetser dient een onafhankelijke LCA-deskundige te zijn die voorkomt op de van kracht zijnde “Lijst van LCA-deskundigen die door SBK als toetser erkend zijn voor het toetsen van categorie 1 en 2 data ten behoeve van opname in de Nationale Milieudatabase”;
- d) Motivatie en onderbouwing van de afwijkingen dienen aannemelijk en realistisch te zijn.

De inschrijver dient bij inschrijving de totale MKI-waarde van het verbruik van alle in het kader van de Overeenkomst te verbruiken scheepsbrandstoffen en energiedragers te berekenen.

